Ner 107. ROK 1844. PIĄTEK 10 MAJA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień odzina		Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
	6	27" 5,''' 512	† 8, 7	3,''' 88	WPł. Wschodni słaby	Pogoda z Chmurami	
9	2	5, 015	† 17, 2	4, 55	,, ,,	,,	o god. 7½ błyskawic
	10	4, 751	+ 12, 6	4, 52	,, ,,	,,	

Niżéj podpisany ajent, c. k. uprzy. Towarzystwa zabezpieczającego **Assicurazioni Generali Austro Italiche** przekłada niniejszém wyciąg ze spisu 2776 szkód, w roku 1843 poniesionych, za które wynagrodziło Towarzystwo 616.161 fr. 16 kr. Mon. konw. tudzież przyznanych nagród za wyszczególnione usługi przy ratowaniu zabezpieczonych przedmiotów, i kosztów likwidacyi w kwocie 25.930 fr. 35 kr. w Mon. konw.

Nazwiska prowincyi	Ilość Szkód	Nagrodziło towarzystwo za szkody		za inne wydatki		Razem	
		fr.	k	fr.	k	fr.	k
W Arcyxięstwie Austryackim	113	55506	18	1394	30	56900	44
,, Morawii i c. k. Szlązku	124	22676	4	570	50	23246	58
,, Węgrzech	298	36702	43	3845	34	96548	17
,, Slavonii	9	7848	36	1562	11	9410	47
,, Kroacyi	1	5370	27	178	26	5548	53
,, c. k. wojskowéj granicy banackiéj	2	761	—	2018	29	2779	29
,, Galicyi i Bukowinie	50	21004	54	1165	55	22170	49
,, Czechach	481	75170	26	2577	8	77747	29
,, Styryi	7	9217	7	291	30	9508	37
,, Krainie	4	7526	30	24	37	7551	7
,, Tyrolu	10	2742	42	29	50	2772	31
,, austr. kraju nadbrzeżnym	98	58322	37	427	17	58749	54
,, Lombardyi i Wenecyi	1271	237824	23	9527	40	247352	3
,, Krajach zagranicznych	300	25487	29	2316	43	27804	12
Razem	2776	616161	16	25930	35	642091	51

To c. k. uprzyw. Towarzystwo zabezpieczające, które roku 1831 pod imieniem **Assicurazioni Generali Austro Italiche** dla wszystkich prawami krajowemi pozwolonych zabezpieczeń, utworzone zostało na funduszu dającego rękojmię działania jego ZłR. 5.200,000 w M. K. to jest funduszu rezerwowego 2,000,000 i rocznych dochodów za premie i procenta od kapitałów 1,200.000 ZłR. Towarzystwo to ustanowiło w każdém mieście, swoich ajentów z upoważnieniem aby się porozumiewali z życzącemi zabezpieczyć się, i przyjmuje do zabezpieczenia przeciw szkodom pożaru, budynki fabryki, meble, sprzęty, ziemiopłody, wyroby sztuczne, bydło, towary i t. d. tudzież przeciw uszkodzeniom elementarnym towary będącym w drodze lądem lub wodą i przyznaje równie jak każde inne uwierzytelnione towarzystwo zabezpieczające tak w premiach jak w warunkach zabezpieczenia wszelkie możliwe ułatwienia i wynadgradza szkody jak najchętniéj i najspieszniéj.

Mając honor widoczną korzyść, zabezpieczenia się w tem towarzystwie przedstawić Szanownéj Publiczności, upraszam niniejszém o łaskawe do tegoż przystąpienie.

Kraków dnia 3 Maja 1844 roku.

Franciszek Bruno ***Hahn*** Ajent w Krakowie.

Wiadomości zagraniczne.

WIADOMOSCI Z POPRZEDNICH POCZT.

— *Warszawa* 5 *Maja.* —

Dzień zawczorajszy, będący radosną rocznicą imienin Jéj Ces. Mości N. Cesarzowéj Alexandry Federówney, tudzież Ich Cesarskich Wysokości W. Xżny Alexandry Mikolajewny i W. Xżniczki Alexandry Alexandrówny, obchodzony był w tutejszém mieście z największą uroczystością. W godzinach rannych we wszystkich kościołach różnych wyznań, odbyły się nabożeństwa solenne z modłami o zlanie wszelkich łask na ukochanych: Monarchę i Monarchinię, tudzież całą Najjaśn. rodzinę. O godzinie 11 w Soborze grecko-rossyjskim św. Trójcy najprzewielebniejszy Nikanor, członek rządzącego synodu, arcybiskup Warszawski i Nowogieorgiewski, celebrował, w obec urzędników władz wszelkich, wojskowych i cywilnych, liturgię św., przy końcu któréj *Te Deum* zaintonował. O godzinie 4 z południa, JW. jenerał lejtant i senator Pisarew, Warszawski wojenny gubernator, dawał objad świetny, na który znakomite osoby były zaproszone. Wieczorem dane było widowisko bezpłatne w teatrze wielkim, a miasto całe rzęsisto oświetlono.

— *Petersburg* 25 *Kwietnia.* —

W przeszłą niedzielę p. Bloomfield nowoakredytowany przy dworze cesarskim w charakterze posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego królowéj Jmci W. Brytanii, miał zaszczyt być przyjętym przez N. Cesarza Jmci a następnie przez J. C. W. xiężniczkę Olgę.

Przez rozkaz dzienny cesarski z dnia 6 kwietnia Sztabs-kapitan pułku konnéj gwardyi xiążę Golicyn, mianowany Fligel adjutantem J. C. Mości.

— *Paryż* 23 *Kwietnia.* —

Król podarował izbie parów swoją statuę w uroczystym ubiorze królewskim. Ten posąg z białego marmuru, ważący 800 kilogr. wykonany przez p. Jecter, przewieziony dziś został do pałacu Luxemburg i umieszczony w sali, w któréj właśnie umieszczono także obraz wykonany przez p. Signol, a przedstawiający prawodawców pod wpływem ewangelii.

W górnéj części obrazu, Jezus Chystus podający światu ewangelię, stoi między czterema ewangielistami. Niżéj widać w różnych grupach prawodawców od Konstantyna Wielkiego aż do Ludwika Filipa I.

Dnia 1 maja otworzona będzie wielka wystawa przemysłowa; zapewniają, że nadesłane przedmioty mają wartości przeszło miliona fran.

Pan Lesseps, były konsul w Barcelonie, uda się do Alexandryi jako jlny konsul francuzki.

Wicehrabia d'Arlincourt w swéj podróży po Anglii i Szkocyi, opowiada że gdy zwiedzał Abbotsford, rezydencyę Walter Scotta, pokazano mu salę broni (zbrojownią prywatną), w któréj się znajduje wielka liczba przedmiotów starożytnych i kosztownych. Jedna chorągiew, którą cudzoziemcom okazują z pewną dumą, jest trzy kolorowa i ma napis wielkiemi literami: *L'empereur Napoleon au* 105-TH *régiment de ligne*. Jak tylko p. d'Arlincourt przeczytał tę dywizę, oświadczył swéj okazicielce, nazwiskiem pani Osmond, że ta chorągiew nie istniała nigdy w szeregach armii cesarskiéj, i że go bardzo dziwi, iż W. Scott, który bardzo dobrze mówił po francuzku, nie spostrzegł błędu w téj dewizie. Rzeczywiście i słowo *cent cinquieme* pisze się po angielsku: *a hundred and fif*-TH, i ci którzy pisali tę dywizę, zamiast zakończenia francuzkiego 105*eme*, położyli zakończenie angielskie 105-*th*.

Według listów z Algieru z dnia 10 nowa wyprawa, pod dowództwem samego jlnego gubernatora, dla zapewnienia kommunikacyi między Setifem i Konstantyną, wyruszyć miała w pole dnia 20 kwietnia. Wyprawa ta podzielona jest na dwa korpusy. Przygotowano się na trudności, bo 5 czy 6 pokoleń, opatrzonych we 20 tysięcy sztuk broni, postanowiły zacięty stawić opór. — Z Oranu piszą pod tąż datą: Zdaje się, że attak Abdelkadera na pokolenie Uled-Solejmani wypadł bardzo niekorzystnie dla tegoż pokolenia, gdyż Abdelkader uprowadził im wiele trzód, i pozabijał nie mało mężczyzn, kobiet i dzieci. W ogólności Emir zdaje się posiadać znowu dosyć znaczne siły; mówią, że ma 800 piechoty i 1200 koni. Dla przyjaznych pokoleń mógłby się łatwo stać niebezpiecznym.

Kilka słów, wyrzeczonych przez ministra spraw zagr. zpowodowały pogłoskę, że gabinet nada sprawie Otaheitskiéj zupełnie nowy obrót to jest zrobi propozycyę królowéj Pomareh, aby udprzedała panowanie nad swym krajem, a rezydencyę swoją zajęła na jednéj z mniejszych wysp pod zwierzchnictwem Francyi.

Zrobiono uwagę, że chociaż obecnie znajduje się na Otaheiti około 100 oficerów francuzkich, mieszkający jednak w Paryżu ich krewni nie otrzymują od niejakiego czasu żadnego od nich listu.

W ostatniéj wyprawie na Biskara w Algeryi, wojska francuzkie w małéj warowni znalazły działo z czasów Henryka II. Działo to nosi rok 1549 i półksiężyc sławnéj kochanki króla, Dianny de Poitieres.

— *Dnia* 24 *Kwietnia.* —

I wczoraj izba deputowanych nie ukończyła jeszcze rozpraw nad reformą więzień, i rozprawy nie wydały dotąd żadnych ważnych rezultatów.

Nadeszła telegraficzna wiadomość o przybyciu xcia Montpensier z Algieru do Marsylii, gdzie parę dni ma zabawić.

W izbie parów toczą się dalsze rozprawy nad projektem o gimnazyach.

Niektóre dzienniki twierdzą, że interes Otaheiti ma być zakończony podzieleniem téj wyspy między Anglią i Francyą.

— *Londyn* 23 *Kwietnia.* —

Standart donosi ważną wiadomość z Dublina, że tameczny pisarz główny i podpisarze mia-

sta Dublina oświadczyli pod przysięgą, że twierdzenie obrońców w sprawie O'Connella, jakoby opuszczenie zaszłe przy formowaniu listy przysięgłych, było umyślne, jest fałszywe i bezzasadne. To uroczyste oświadczenie niweczy nadzieję, jaką mogli mieć O'Connell i jego współobwinieni względem rozpoczęcia na nowo processu.

W parlamencie zwrócono uwagę, że dz. *Times* ma nadzwyczajne i wyłączne stanowisko między angielskiemi dziennikami. Wyższość jaką ten dziennik ma nad innemi, tak pod względem talentu, jak kapitału i jéj upowszechnienia, jest tak wielka, że prasie angielskiéj, pomimo największéj wolności zagraża monopolem, ten bowiem dziennik ma już sam większy wpływ i większą liczbę prenumeratorów, niż wszystkie inne codziennie wychodzące dzienniki razem wziąwszy.

Sławny Karzeł Tom Thumb, był 2gi raz w pałacu Buckingham. Królowe angielska i Belgijska, xżę Walii i xiężniczki, otoczeni świetnem towarzystwem, byli obecni na przedstawieniu. Karzeł, jak zwykle, naśladował postawy Napoleona i różnych posągów greckich, a późniéj śpiewał. Krolowa raczyła podać własną królewską ręką jenerałowi Tom Thumb pyszny upominek z pereł najpiękniéjszéj wody, oprawiony w złoto i drogie kamienie. Z jednej strony znajdują się korona i początkowe litery V. R., a z drugiéj strony kwiaty z emalii i rubinów. Prócz tego dala krolowa jenerałowi szczero-złoty stuczyk z ołówkiem z cyfrą T T. W wieczór Karzeł ukazał się w Egyptian Hall. Xżę Wellington przyszedł go widzieć; w chwili gdy xżę wchodził do sali, jenerał naśladował Napoleona na wyspie ś. Heleny. Gdy go xżę zapytał nad czem rozmyśla? »Nad bitwą pod Waterloo,« odpowiedział karzeł. Po czem xiążę wziął go na ręce i czynił mu różne zapytania. Podczas tego oczy całego zgromadzenia zwrócone były na bohatera stu bitew i na Jenerała liliputskiego.

Przypomnijmy sobie, że w lipcu r. z. w sądzie londyńskim *Exchequer* zwanym, pod przewodnictwem zmarłego niedawno lord Abinger, toczył się wielki proces o sukcessyę po baronowéj Feuchères. Xżę Aumale, królewicz francuzki, uznany został za głównego spadkobiercę, a znaczny zapis przysądzono niejakiéj Mistres Clark, naturalnéj córce owéj baronowéj. Jak znacznym był ten zapis, okazuje się już z tego, że w następnym processie o honoraria dla trzech adwokatów téjże Clark, przyznaną im została przez obrany sąd polubowny zmoderowana summa 6,344 f. st. (przeszło 250,000 złp.); wszystkie zaś koszta sądowe téjże Clark przed sądami francuzkiemi i angielskiemi wynosiły 15,500 f. st. (650,000 złp.) Widzimy, że z oszczędności ostatniego Kondeusza korzystało wiele osób.

— *Madryt* 16 *Kwietnia.* —

Ministeryalny dziennik *Corresponsal* pisze o sprawie marokańskiéj: »Teraz, kiedy nasz półwysep jest uspokojony, pragnęlibyśmy, część naszych okrętów widzieć w ciaśninie Gibraltarskiéj, a drugi na przystani w Tangerze, na dowód, że rząd hiszpański postanowił stale zjednać sobie świetne zadosyćuczynienie, i aby swego reprezentanta i innych chrześciańskich mocarstw w Marokko postawić w możności wystąpienia z większą energią przeciw niesłychanym niesprawiedliwościom Marokanów. To życzenie wypływa z natury rzeczy, oraz z wiadomości, jaką nam podają dzieje i własne doświadczenie o podstępnym i przeniewierczym charakterze Barbaresków.«

Wstrzymana teraz wypłata rocznego haraczu dla Cesarza Marokańskiego, wynosiła ze strony Danii 20,000 durów (1 duro znaczy 8 złp.) a ze strony Szwecyi 24,000 durów. Słychać, że pod Tangerem stanęło już kilka wojennych okrętów szwedzkich i duńskich, dla popierania zachodzących dyplomatycznych układów. Według innych wiadomości, marokańskie statki korsarskie zaczęły się już pokazywać na wodach między Kadyxem i Gibraltarem.

— *Dnia* 18 *Kwietnia.* —

W Gibraltarze wychodząca gazeta utrzymuje, że marokanie wielkie czynią przygotowania do wojny, i że cesarz marokański ogłosił wojnę religijną. Listy z Gibraltaru, na które się powołuje *Diario de Sevilla*, zapewniają przeciwnie, że nieporozumienia między Hiszpanią i Marokko są już załatwione. To tylko jest pewna, że jenarał Prim, hr. Reus, który zamierzoną wyprawę przeciw Marokoo najgorliwiéj popierał, otrzymał właśnie urlop na podróż do Francyi i Anglii.

Rozmaitości.

Rzadki wypadek.

Pewien dziennik donosi o szczególnym wypadku, który się zdarzył w Rydze, zaraz po nowym roku. W aptece Seezena rektyfikuje się terpetyna. Ogień pod kotłem był zbyt gwałtowny; retorta pęka, terpetyna zajmuje się płomieniem, płomień otacza dozurującego człowieka, opala go niebezpiecznie i rozwija straszny, uduszający słup dymu, który bardzo szybko po całym domu się rozszerza. Na pierwszém i drugim piętrze był jeszcze dym niewielki; ale na trzeciém, gdzie mała córeczka mieszkającego tamże kupca drzwi otworzyła, aby się dowiedzieć, co usłyszawszy huk znaczny, wali się massa dymu do pokojow, pozostawione otworem drzwi dozwalają tym gwałtowniéjszego napływu dymu; matka sądząc, że cały dom w płomieniach, a przeto i schody już się palą i nie są do przebycia, otwiera nagle okno, woła o pomoc, a będąc jeszcze niepojętym sposobem od zgromadzonych na dole widzów zachęconą, rzuca najprzód swoje ledwie kilkanaście miesięcy liczące dziecie, potem swoją ośmioletnią córeczkę przez

okno na ulice. Na końcu, po daremnych usiłowaniach, aby i swoje najstarsze dziecko, jedenastoletnią dziewczynę do skoku na dwór skłonić, chce się sama matka rzucić przez okno, gdy oto w tejże chwili od dwu mężczyzn, którzy się szczęśliwie do pokoju przedarli, ujętą i wraz z najstarszą córką po schodach na dół zniesioną zostaje. Przybywszy na dół, mdleje. A gdy wreszcie przyszła do siebie, padają jéj pierwsze spojrzenia na jéj oboje dzieci, które prawie cudem Bożym zdrowo i bez uszkodzenia na ziemie się dostały. Najmłodsze schwycił jeden z sąsiadów zręcznie w powietrzu, starsze padło na rozpostarte futra, które kilku ludzi podtrzymywało, i tak uszło śmierci.

Nadesłano. P. Arago zawiadomił akademią Paryzką, iż kometa ostatnia którą d. 22 listop. r. z. odkrył Faj (Fay) w konstelacyi Oriona, powinna być mieszczoną w liczbie komet perjodycznych; położenia jéj bowiem uważane tylko na drodze ecliptycznéj dadzą się wystawić. Według rachunku p. Goldschmidt obserwatora w Getyndze, wypada: iż średnia odległość komety od słońca, czyli połowa osi wielkiéj elipsy, jest przeszło 3 i pół razy większa, od średniéj odległości ziemi od słońca i wynosi blisko 73 miljony mil jeogr. Przejście komety przez punkt przysłoneczny, nastąpiło d. 18 Października r. z., i wtedy kometa oddalona była od słońca na 35 milion. mil jeogr. Perjod jéj obiegu około słońca wynosi 6 lat i 220 dni; droga komety nie przechodzi za drogę planety Jowisza. Jeżeli powrót jéj sprawdzi się w r. 1850, mieć będziemy 4ry komety perjodyczne, to jest Halleja powracająca co 75 lat; Bieli co 6 lat i 9 miesięcy, Enkego co 3 lata i 4 miesiące i ostatnia z r. z. co 6 lat i 7 miesięcy. -- „Pani wykrzyknie gwałtu i narzeka na okropne boleści wewnętrzne, i oskarża Pana, żeś ją kazał otruć," wołał odźwierny do wracającego do domu jegomości, którego pożycie z połowicą i nawzajem; dalekie było od zaprzysiężonéj na ślubie miłości i pożycia zgodnego „Jak to, moja żona otruta! biegaj natychmiast po zejście policyjne, niech ją co prędzéj otworzą, a przekonają się wszyscy, że to są znowu udawania i grymasy." -- W jednéj z stolic zadowolona Publiczność ofiarowała Prima-Donnie opery włoskiéj, wieniec złoty drogiemi kamieniami ozdobiony. Donosząc o tem pismo zagraniczne, dodaje, że *takie laury nie więdnieją nigdy*. -- Za drogę blizko trzymilową na kolei atmosferycznéj w Irlandyi, płaci się bardzo tanio, od podróżnych pierwszego miejsca wymaga się srebrnika (7 1/2 gr.) a drugie kosztuje tylko 5 groszy. Pierwszego dnia jeździło tą koleją 2,500 osób. -- Od roku 1829 przybyło w Londynie 45,000 nowych domów tworzących 750 nowych ulic. Ront zatem od owego czasu co noc obiegać musi dodatkowo w téj stolicy 110 mil angielskich!!! -- Przekonano się że ryby i za wodą żyć mogą. Kładąc je w śnieg, tężeją natychmiast; mogą w tym stanie być daleko transportowane, lecz natychmiast pływają wesoło, gdy wracają się do pierwotnego żywiołu. -- W anglii Negocyant będący w stanie największego wycieńczenia, przywrócony został do zdrowia i sił przez wpuszczenie mu do żył 16 uncyj krwi z 21 letniego młodzieńca wytoczonéj.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 9 do dnia 10 Maja.

Pusiński Floryan ob., Cybulski Nikodem, Dębiński Karol ob., Bem Julia, z Polski; — Moszyński Piotr ob., Szembeck Józef hr., Trzebiński Józef ob., Kreczy Jan, Zielinska Franciszka, Modelski ob., Orzeszko Julian ob., z Galicyi; — Hermann Jozef, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Besler Jan, do Polski; — Korzeniowska ob., Kastner Konstanty, Buch Hermann, do Galicyi; — Potocki Henryk hr., Rogalle Franciszek, do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 2522.

TRYBUNAŁ

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wzywa mających prawo do massy X. Jana Janickiego z kwoty złp. 24 gr. 8 w gotowiźnie, tudzież z obligu na zł. 128 składającéj się, aby w terminie miesięcy 3 z dowodami po odbiór takowéj do Trybunału zgłosili się, pod rygorem przyznania massy téj jako opuszczonéj na rzecz skarbu publicznego.

Kraków d. 4 Maja 1844 r.

Sędzia Prezydujący,
Mięłuszewski.
(1r.) *Lasocki* Sekr.

NOTARYUSZ PUBLICZNY.

Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Zawiadomia niniejszém Publiczność, iż w spadku po Hilarym Podlewskim i Janie Kręcińskim z polecenia Wys. Trybunału dnia 18 i 26 Kwietnia r. b. N. 2194 i 2306 sprzedane będą ruchomości jako to suknie, bielizna, stolarszczyzna, futra i sreberka przez publiczną licytacyą w domu pod N. 519 w gminie IV. i pod N. 629 w gminie V. miejskiéj położonym dnia 14 b. m. o godzinie 8 rano i następnych, za gotową srebrną monetę *courant*. — Przy któréj licytacyi niesprzedany po X. Olszyckim peleryna sukienna kanonicza i komża muślinowa, oraz po Alexandrze Baryckiem płaszcz męzki nowy na rzecz tych mass wystawione na sprzedaż będą.

Kraków d. 7 Maja 1844 r.

Józef *Nowast* Not.